

jati načrtom Hohenzollernov podporo, in biti zaslomba pred vsem Pruske in potem Nemčije, a kakor n. pr. bi Avstrija ne hotela več službovati samo tem namenom, bi jej Bülow hitro skočil za grlo.

Vojna na Kitajskem. — Mej Nemčijo in Angležko je bil dne 16. t. m. sklenjen naslednji dogovor: Nemška in Angleška želeči, da bi na Kitajskem varovali svoje interese in iz veljavnih pogodb izvirajoče pravice sta se dogovorili, ravnati se v politiki glede Kitajske po naslednjih načelih: 1. Skupne mejnarodne koristi zahtevajo, da naj bodo vsi pristani na kitajskih bregovih odprti dovoljeni gospodarski delavnosti pripadnikov vseh narodov. 2. Nemčija in Angleška ne bosta sedanjih homatij izkoristili, da bi dobili kaj kitajskega ozemlja, nego bodeta delali na to, da ostane teritorialni obseg Kitajske nedotaknjen. 3. Ako bi katera druga država izkoristila sedanje homatije ter si, v katerikoli obliki zagotovila teritorialnih koristi, se obvezeta obe državi porazumeti se glede primernih korakov v varstvo lastnih interesov na Kitajskem. Ta dogovor se predloži Franciji, Rusiji, Združenim državam, Italiji, Japonski in Avstriji, da bi mu pristopile.

Obrtnija.

II. slovenski katoliški shod in obrtnost.

Na nedavno tega vršečem se II. slovenskem katoliškem shodu, razpravljalo se je tudi o raznih obrtnih zadevah. Ker je bil ta shod pojav velike slovenske stranke, ki ima kolikor toliko upliva na državno in deželno zakonodajstvo, je vsekakor umestno, da navedemo besedilo tistih resolucij, iz katerih se zamore posneti, v kakem smislu namerava katoliškonarodna stranka vplivati na zadeve obrtnega in trgovskega stanu, kako si misli rešitev delavskega vprašanja, in kake načrte ima glede nekaterih drugih socialnopolitiških zadev. Morda nanese prilika, da priobčimo tudi kritiko teh sklepov. Resolucije II. katoliškega shoda se glase:

Obrtni stan.

Da se reši obrtni stan pritiska velekapitala, kateremu ga je izročil liberalizem z načelom neomejene svobode, zahteva II. slovenski katoliški shod sledeče:

1. Uvede in izvršuje naj se stroga izkušnja sposobnosti v vseh vrstah obrti;
2. ožive naj se samostojne prisilne avtonomne zadruge z deželnimi in državnimi zvezami, ki naj povzdigujejo stanovsko zavest, skrbe za solidnost izdelkov, urejajo razmerje med mojstri pomočniki in vajenci, skrbe za revne in onemogle ude, nadzirajo strokovne šole in prirejajo strokovne tečaje, zlasti pa združujejo obrtnike v gospodarske zadruge;
3. ustanove naj se samostojne obrtne zbornice;
4. za prodajo obrtnih izdelkov, ki se naj po možnosti omeji na izdelovalce, naj si postavijo zadruge skladišča za surovine in izdelke, pri čemer jih naj država in dežela podpirata;
5. konfekcije naj se strogo nadzorujejo in po možnosti nadomeste z združnimi prodajalnicami, krošnjarstvo

in potovalna skladišča naj se po možnosti odpravijo, delo po jetnišnicah uredi, da ne bo v kvar mali obrti;

6. izvrševanje več obrtij po enem podjetniku naj se zabrani in razna dela izročajo naravnost mojstru iste stroke;

7. dežela naj na vso moč podpira domačo obrt; pečarje, lončarje, lesno obrt, čipkarstvo itd.; ti izdelki naj se združnim potom spravljajo na trg;

8. pouk v ljudskih šolah naj se bolj ozira na domače obrtne razmere, ustanove naj se na primernih krajih strokovne šole;

9. uvedejo se naj obrtna sodišča kot obvezna prva instanca v obrtnih stvareh;

10. država naj varuje domačo obrt s primerno colnino in domačim obrtnikom z ustanovitvijo kreditne banke preskrbi nizkoobrestna posojila za nabavo strojev i. t. d.;

11. določi naj se po razmerah maksimalno število vajencev pri enem mojstru; pomočniki, ki delajo za podjetnike doma, se naj odpravijo;

12. žensko delo naj se omeji, otroško delo odpravi;

13. nedeljski vsaj 36urni počitek naj se splošno uvede; kjer ni možno v nedeljo ali praznik dati počitka, naj se odloči 36 drugih ur v tednu;

14. država naj izda primerne zakone za obrtna stanovanja in delavnice;

15. obrtne zadruge naj določijo najmanjšo plačo, sorazmerno cenam živeža in stanovanja v dotičnem kraju, in naj skrbe za obrti koristno časopisje;

16. pomočniki se naj:

- a) vsestransko strokovno izuče v svoji obrti,
- b) pri potovanju naj se jim preskrbe primerna prenočišča, vzbuja naj se med njimi verska in stanovska zavest,
- c) zadruge naj izdajajo pomočniške knjižice, v katerih bodi za vsakega pomočnika spričevalo o pomočniški izkušnji, imena mojstrov in krajev, kjer je prej delal, in datum, kedaj da je delo nastopil in zapustil;

17. skrbi naj se, da se verski, umski strokovni in telesni razvoj vajencev primerno nadzira, da se določijo pogoji o sprejetju, številu in odpustu vajencev, nasledki kršenja pogodbe, in koliko se sme vajenec rabiti za hišna dela;

18. v pospeševanje krščanskega življenja snujejo naj se po potrebi rokodelska društva mojstrov, pomočnikov in učencev.

Trgovski stan.

Trgovski stan hira vsled konkurence in pomanjkanja stanovske in gospodarske organizacije. Njemu v pomoč izjavlja II. slovenski katoliški shod:

1. Osnuje naj se tesnejša stanovska organizacija trgovstva, da se bo mogla domača trgovina vspešneje razvijati in braniti. V tem smislu naj se presnujejo sedanje trgovske in obrtne zbornice.

2. Uvede naj se za vse trgovce, izvzemši branjevce, dokaz vsposobnosti, ki naj ima poseben značaj za velike

in poseben za srednje in male trgovce. Vedno naj se pa zahteva poleg potrebnih pravnih lastnosti dokaz o prestopni določeni učni in pomočniški dobi; poleg tega pa tudi dokaz o zadostnem, po razmerah določenem kapitalu.

3. Država, dežele in občine naj snujejo trgovske šole; država naj zdatno podpira trgovska učilišča, ki naj jih vstanavljajo dežele, občine in trgovske zbornice.

4. Agentsko vprašanje naj se tako uredi, da agenti ne bodo smeli stopati v dotiko z zasebniki ali celo sami prodajati blaga, za katero posredujejo. Zakonito naj se tudi določi, da komisijonarji ne bodo smeli blaga prodajati na svoj račun.

5. Krošnjarija naj se tako omeji, da ne bo delala konkurence stalnim trgovcem.

6. Pri konzulatih in poslanstvih naj se nastavijo trgovsko izobraženi strokovnjaki, ki naj naravnost s trgovskimi zadrugami občujejo, da ne bodo trgovska poročila potom trgovskega ministrstva dohajala redno mnogo prepozno. Pri vsaki dež. vladi bodi nastavljen trgovski strokovnjak kot poročevalec v trgovskih zadevah.

7. Tarifna prometna politika naj skrbi, da ne bodo njene ugodnosti veljale samo velikim, marveč tudi srednjim in malim trgovcem.

8. V podporo in napredek trgovskega stanu naj se po vseh večjih mestih v zvezi z mestnimi odbori sestavijo trgovska svetovalstva, v katere naj poleg zastopnikov mesta, dežele in države volijo trgovske zbornice svoje zastopnike.

9. Država in dežele naj podpirajo trgovske zbornice, da poskrbe svojim članom potrebne kreditne zavode.

10. Konsumne zadruge naj se ustanavljajo le tam, kjer so revnejšemu ljudstvu v resnično pomoč.

(Konec prih.)

Kmetijstvo.

Združena kmetija.

Pruski baron Vogelsang, jeden prvih, ki je ta socializem v Avstriji propagiral v „Vaterlandu“, je močno obžaloval, da se ni leta 1848. ta organizacija avstrijskega kmeta upeljala; tedaj je še bil vaje te „stare gospodarske občine“. Vogelsang in Ertl gotovo nimata v mislih ono prvotno gospodarstvo prvih stolet po Kristu, v kojem je bil kmet še prost in je imel občinsko premoženje — „Markgenossenschaft“, ampak on misli na ono zadružno kmetovanje, kakor je cvelo pod fevdaliteto srednjega veka, v tlakarstvu. Ni dvomiti na tem, da je socializiranje gospodarstva v modernem gospodarstvu mašine napoteno. Ali prej se mora kapitalistično gospodarstvo dobro razviti. V Avstriji še to ni. Slovenci smo žive priče za to in razun Čehov vsi drugi avstrijski Slovani, Madjari in tudi Nemci. Prej bo treba te avstrijske v šoli zanemarjene mase vzdigniti vun na prostejšo plan, jih produktivnejše napraviti in posebno

kmeta in veleposestnika. Pa tudi meščana. Industrija v Avstriji životari. Avstrija daje veliko stotisoč kulijev Ameriki in Nemčiji. Vsi ekonomisti so zdaj edini v tem, da razvoj gospodarstva skokov ne pozna in da se skoki maščujejo. Državne vlade zamorejo kako v ljudstvu organično nastalo gospodarsko gibanje podpirati, mu pomagati do hitrejše rasti, ali nikdar istega ne morejo umetno napraviti, ali nekaj organizirati, kar še ni v ljudstvu in ne v gospodarstvu. In: es gibt in sozialen Dingen nichts Verderblicheres als Almosen; und so weitherzig eine gutberathene Regierung und wohlwollende Privatleute in der Gewährung von „Arbeitshypothenken“ sein sollten, um genossenschaftlichen Unternehmungen die Selbsthilfe zu ermöglichen, gerade so energisch sollten sie jeder Versuchung widerstehen, durch Almosen irgend welcher Ort den begründeten Unternehmungen vorwärts helfen zu wollen. Solche Almosen gleichen jenen Giften, die einen Augenblick neue Kraft zu verleihen scheinen, um dann im Rückschlage eine um so grössere Schwäche im Organismus zurückzulassen“, piše o zadrugah jako dobro orijentirani dr. Oppenheimer z ozirom na v Avstraliji in Ameriki po državnih vladah organizirane, pa izjalovljene kmetijske zadruge. Le kar kaka gospodarska rasa sama iz sebe požene, to je trdno, to ima pogoje rasti.

Eksperimentiramo v Avstriji! Fevdalci imajo odločilno besedo v naših vladah. Ti nimajo nič izgubiti, pridobiti pa, če reva mej kmeti v Avstriji še večja postane. Naj ta uboga para kmet, kakor v srednjem veku, magazine, kašte zida za zadruge, kakor jih mi mislimo in kakor jih po naših ljudeh oskrbovati hočemo; naj se ta kmet zadolži pri hranilnicah, v katere mi svoj denar dajemo, vse to nam pride, nam rojenim in od Boga poslanim vladarjem sveta enkrat prav. Srednjeveške kašte so razpale in če bo treba novih, jih že potem napravljene najdemo. Delavcev in neomikanih, poslužnih bo dosti, reva je najboljša fabrika otrok in tedaj še več, ko druge države naše kulije več ne rabijo. Morebiti pa je v Avstriji mogoče, da zopet pridejo prejšnji gospodarji tlakarjev v večjo gospodarsko veljavo, vsaj tako dolgo, dokler ne pridejo Nemci iz rajha in Avstrijo po svoje kolonizirajo.

Je joj za nas Avstrijce, da so vedno fevdalci bili v vladnih merodajnih mestih zelenjava v vseh juhah. Malo je v Avstriji modernega kapitalističnega gospodarskega razvoja, malo razvoja do samostalnosti, država; dežela, naj pomaga, kličemo, malo razvoja k večji tehnični omiki, grščina, latinščina se ucepava, — malo razvoja do večje produktivnosti meščana, kmeta in družega človeka v smeri modernega proizvodnje — in naenkrat socialistično gospodarstvo mej najmanj v vsem razvito kmetijsko maso! — (Kmet v Galiciji s svojimi 4 orali zemlje bo polnih zadružne magazine. Na Slovenskem se bo vse lomilo!

Podpirati razvoj živinoreje, sadjarstva, vinstva v Cislavtaniji, te panoge spraviti višje in tu vaditi polagoma kmeta v zadružno delo, v kooperacijo „Siedlungsgenossenschaften“, to kaže naravni razvoj; mesto tega

nasprotno kitajskim interesom. Radi tega jemlje Rusija svoje čete urno domov. A ruski in kitajski prvi poveljnik sta se že združila, da dovoljujeta drug drugemu prosto gibanje čet po železnicah.

Obrtnija.

II. slovenski katoliški shod in obrtnost.

(Konec).

Delavski stan.

1. Delo je dolžnost in splošno premoženje vseh zdravih ljudi in ne sme postati žrtva oderuštva in izsesavanja, kot se sedaj mnogokrat godi.

2. Država je dolžna po zakonodajstvu in po upravi braniti pošteno delo in je namenu primerno organizovati, da je obvaruje krivičnega izsesavanja, in da zagotovi vsakemu delavcu njegovemu delu primerno pravično plačo.

3. Otroško delo po tvornicah se mora odpraviti, žensko delo omejiti na ženska primerna dela, ki ne napravljajo moškemu delu konkurence.

4. Ponočno delo se dovoli le onim podjetjem, ki iz tehniških vzrokov dela ne morejo pretrgati. Ženskam in otrokom bodi nočno delo prepovedano.

5. Ob nedeljah in zapovedanih praznikih mora vsako delo počivati. Počitek trajaj od sobote do ponedeljka celih šestintrideset ur. Če pa ni mogoče ob nedeljah dati počitka, naj se odloči šestintrideset ur mej tednom v počitek, vendar tako, da ima vsako drugo nedeljo delavec prost dan.

6. Uvedi se po razmerah najvišja neprestopna delavna doba; in sicer pri vseh rudo- in premogokopih in pri vseh strokah, koder se mehanično s stroji v velikem producira, vzlasti pri težkih in zdravju škodljivih delih, osemurni delavni čas; pri mali obrti, rokodelstvu, trgovstvu pa deseturna delavna doba.

7. Zakonito naj se varujejo delavci, ki izvršujejo po svoji volji in vesti razne mandate.

8. Uvedejo naj se razsodišča sestavljena iz delavcev in delodajalcev, ki naj razsojajo v vseh spornih točkah.

8. Skrbi naj se delavcem za zdrava in primerna stanovanja. V to svrhu ustanovljena društva podpiraj dežela in država z zakoni in doneski.

10. Plača bodi tako urejena, da more vsak delavec pošteno živeti tudi z družino. Vsak delavec mora imeti pravico, da napreduje pri delu in se mu plača primerno zvišuje. Delavec imej pravico do gotovega deleža pri čistem dobičku.

11. Akordno delo naj se odpravi povsod, kjer je nevarno, ali kjer ob neugodnem času vsled njega delavci nimajo zaslužka.

12. Strogo naj se nadzorujejo vsa podjetja glede na varnost življenja in zdravja; zato naj se pomnoži obrtno nadzorstvo po dejanski potrebi. Za delavke naj se nastavijo obrtne nadzornice. Obrtnim nadzornikom naj se pridele tudi delavci, katere naj odškoduje država.

13. Za rudo- in premogokope naj se ustanovi stalni rudniški nadzorstveni odbor.

14. Po večjih mestih naj se uvedo občinske posredovalnice za delo.

15. Prepove naj se „truk“

Zavarovanje.

Zavarovanje bodi urejeno po deželnih in državnih zakonih in načeloma obvezno. Za obvezno zavarovanje proti požarom naj se ustanove deželne zavarovalnice z monopolom, zavarovanje proti toči in živinskim boleznim naj prevzame država.

Zavarovanje nižjega ljudstva, kmetov, obrtnikov, delavcev, pomočnikov in poslov za slučaj bolezni, za nezgode, onemoglost in starost naj se vrši s prispevki države, dežele, mest, občin, delodajalcev in delavcev. V bolniške blagajne naj skladajo delavci sami svoje prispevke in jih sami upravljajo pod nadzorstvom deželnih uradov. Ženske bolniške blagajne naj so ločene, v te tudi delodajalci plačujejo tretjino. Bolniška podpora znašaj najmanj toliko, kolikor delavec zasluži.

Zavarovanje proti nezgodam naj plačujejo samo delodajalci; uprava bodi enostavna. V upravni odbor naj voli vsaka dežela svoje zastopnike, ako je več dežel združenih.

V svrhu zavarovanja za starost naj se ustanovi deželni zavod. Za starostne rente naj plačujejo delodajalci, delavci in država.

Socialne naloge avtonomnih zastopov.

V političnem oziru se vedno bolj povdarjajo avtonomne pravice narodov, dežel, občin in posamnih stanov. To je znamenje zdravega napredka. Z zavestjo samoupravnih pravic mora pa rasti tudi zavest važnih dolžnosti, ki so jim podlaga. V prvi vrsti stoje tu socialne dolžnosti. Le tisti samoupravni organizem, ki bo zmanjševal socialna nasprotja, branil slabejše proti močnejšim, duševno in gmotno dvigal nižje stanove, bo sposoben v smislu pravičnosti in pravega napredka rabiti svojo samoupravo.

Socialne naloge samoupravnih zastopov so dveh vrst.

I. V prvo vrsto spadajo splošne socialne naloge:

a) Avtonomni zastopi, vzlasti občine in dežele, so dolžne skrbeti za izobrazbo ljudstva v najširšem pomenu, vzlasti naj vstanavljajo strokovne rokodelske, kmetijske nadaljevalne, trgovske, gospodinjske šole; skrbe naj za pouk, s katerim naj se spopolnjujejo, oziroma na novo uvajajo domače obrti; podpirajo naj ljudske knjižnice in poučna predavanja.

b) Avtonomni zastopi naj krepko podpirajo gospodarsko zadružništvo. Povspešujejo naj ustanavljanje Raiffeisnovih, kmetijskih, obrtnih in stavbnih zadrug s tem, da jim dajejo primerne denarne podpore, da jim pomagajo k potrebnemu kreditu, jim prepuščajo svet za stavišča ali poskuševališča ali jim sami pod ugodnimi pogoji zidajo zadružna skladišča.

c) Za zdravje naj skrbe avtonomni zastopi vzlasti tem, da strogo nadzirajo stanovanja, pomagajo delavski m

stavbnim durštom, ustanavljajo kopališča, snujejo ali podpirajo ljudska zdravilišča proti jetiki, pijančevanju, in država naj ponovi v državnem zboru zakonski načrt za omejitev pijančevanja.

d) Ustanavljajo, oziroma podpirajo naj ljudske pisarne.

e) Ustanavljajo naj posredovalnice za delo in stanovanje delavcem in skrbe naj za brezposelne delavce.

f) V lastni upravi naj oskrbljujejo vsa taka podjetja, ki služijo splošnim potrebam: vodovode, elektriške in cestne železnice, tržišča, klavnice itd. V tem smislu naj skrbe, da tudi mali rokodelci lahko uporabljajo strojne sile; na svojih posestvih naj skušajo z vzglednim gospodarstvom, vzlasti z umnim izboljševanjem buditi duha pravega napredka.

g) Pri svojih denarnih zavodih naj skrbe, da bodo v pomoč tudi nižjim stanovom glede na varčevanje in posojila; dobiček naj porablja v socialne namene.

h) V ložje izvrševanje socialnih namenov naj si ustanovi vsak avtonomni zastop svoj socialni odbor, v kateri naj se volijo ali pokličejo tudi strokovnjaki in tisti, katerih se tiče socialno delovanje. Vrh tega naj se osnuje točen statistički urad.

II. V drugo vrsto spada skrb avtonomnih zastopov za lastne uslužbence:

a) Skrb za pravično plačo in primerne plačilne obroke.

b) Dober delavski poslovnik.

c) Delavski odbori kot zastopniki delavcev.

d) Skrb za stare in onemogle delavce in njihove rodbine.

e) Skrb za zdrava stanovanja.

Kmetijske raznoterosti.

Razstava zimskega sadja v Parizu se je otvorila 31 t. m. Na tej razstavi bo zastopana tudi naša dežela, kajti kmetijska družba je poslala 18 zabojev najlepšega namiznega sadja za kranjsko skupino, katero priredi družbeni ravnatelj gosp. Pirce, ki se je 25. t. m. odpeljal v Pariz. Vso avstrijsko skupino priredi c. kr. avstrijsko pomoločko društvo pod vodstvom predsednika g. grofa H. Attemsa, kteremu pomagajo nekteri odborniki, med kterimi je tudi družbeni ravnatelj.

Za vinogradnike. Deželna vlada razglša: Po razpisu c. kr. poljedelskega ministrstva z dne 31. avgusta 1900, št. 22.421, se bodo spomladi 1901 iz državnih trtnic oddajali reznice (ključi) in korenjaki (živice ali bilfe). Oddajali se bodo praviloma proti plačilu tarifne cene, samo izjemoma v posebnega ozira vrednih primerih tudi brezplačno. Cene so nastopne: 1. Za vsakih 1000 reznic po 4 K. 2. Za vsakih 1000 korenjakov po 10 K. Tisti, ki žele dobiti takih trt, naj se do 1. decembra 1900 zglase pri občinskem uradu ter povedo tudi, kakšne vrste in koliko bi jih radi prejeli. Pozneje dospele prošnje se ne bodo uvaževale. Trte se oddajajo samo za to, da se ž njimi zasede svoji vinogradi, zlasti matičnjaki, in vsaka trgovina s trtami, prejetimi iz državnih zalog, je kar najstrožje prepovedana. Končno se omenja, da je zaloga korenjakov znatno manjša, nego ona reznic, da se bodo mogle zategadelj tudi trte odkazati v primernem razmerju množin, ki so v državnih trtnicah na razpolaganje.

Poučni in zabavni del.

Ob mejniku stoletja.

Vizija.

Žiga Laykov — Mozirski.

Per aspera ad astra.

Polagoma ginevajo sence umirajočega stoletja. Hud konkurenčni boj bije človeštvo; krut boj za svoj vsakdanji obstoj. Minole so idilične ure mirnega rokodelskega proizvodjanja. Obzor življenja napolnjuje težko dušiči zrak, gosti dim premoga in ropot nikdar mirujočih strojev. Temne, razpenjene valove drvi in vali razburjeni veletok časa naprej. Gromoglasno šumi in buči hudourni naval in „v valov rohnenju in viharja“ gubi se bojni klic obupno borečega se človeštva. Kam hitijo valovi? Kam hrumi tok, razburkanih vodâ? Neuganjivo se prša množica: Kam? — Pojedinec predočuje si v živih slutnjah in sanjah izliv, nikdo pa konca in kraja ne pozna. Megla in mrak nam zastirata oči. Skrivnostno v temnih senčnih obridih leži pred nami zevajoči grob bodočnosti, grozno brezdno, kamor se bodo kmalu valovi sedanjosti razlili, komor jih biča razkačena nevihta. Onstran te odprte globine prostira se bodoče stoletje. Vzkipeči valovi uspeli se bodo čez visoke robove, preplavili široširno ravan nove dobe in mogočno vrvenje in drvenje bode vzdramilo in oživilo novo stoletje. Sedaj vlada v teh pokrajinah še smrtna tišina. Samo bledeškrlatni svit v daljnem izhodu oznanja sijajni prihod jutranje zore, aove dobe. Rahločutna duša nadeja se, sluti in koprní. Kako krasno in jasno slika vzbujena domišljija bodočnost! Presenečeno oko se divi vzhajajočemu solncu svobode, v zlatožarnem blišču prihajajočemu solncu bodočega veka; naš zamaknjeni duh sluti slavovenčano zmago svetlobe nad temo; očem se blišči ob tolikem žaru in čaru, ki jasno obsipa pusto in tožno bojišče življenja.

Ob mejniku dveh stoletij gledamo bodočnost jednega in minolost družega v zornem svitu nove dobe in molče strmimo v grozno nasprotje med tarečo temino prošlosti in solnčnojasnim dnevom prihodnosti. V tešilnem pozabljenju medleč, zagledamo velečastni preobrat vseh stvari, a premagamo od mogočnosti in mnogobrojnosti vedno iznova pojavljajočih se prizorov sklene se za hipec in najbistrejše oko. Navajen na motni mrak našega modernega življenja, odvrta se pogled od mamečega bleska bodočnosti.

Zdramili smo se iz sanj. Zvedrilo nas je megleno-vlažno ozračje sedanjosti.

Solzna dolina je dolga, strašno dolga in daleč je še do kraja. Silno težka in naporna hoja nas je utrudila, do smrti utrudila.

Grom bobni in strela šviga iz oblakov. Vik in krik doni nam na oho. Plamteč žarek pretrga noč življenja. Grozen prizor! Moderna Golgata odpira se pred našim srepim pogledom. Zahtevajoči klic po kruhu in svobodi